

Universitetsbiblioteket 1. Afdeling

EN PROFESSOR-BOMMERT

En januardag i 1924 sad provst Henry Larsen i Skamstrup og læste i en nyudkommen essaysamling af Edvard Lehmann: I danske farvande. Han har tydeligvis hørt til dem, der læser med en blyant i hånden, sætter mærker og skriver små noter i marginen. Forfatteren var han samtidig med og personlig kendt med - hvem kendte ikke Edvard Lehmann, datidens mest efterspurgte danske foredragsholder - ved siden af at han som bekendt var vor første universitetslærer i religionshistorie, senere professor i Berlin og Lund.

Da provst Larsen er kommet lidt ned på side 141, giver det et sæt i ham; hvad er det dog, Lehmann skriver? At Brorson har skrevet "Det kimer nu til julefest"! Og minsandten om han ikke fortolker den ind i en pietistisk sammenhæng! Blyanten kommer i gang i marginen, og forneden på siden skriver Henry Larsen: "skrevet 21/1 24 til Edv. L. om hans Fejltagelse." 30/1 svarer Lehmann:

"Kære Henry Larsen,

Det var dog en forskrækkelig fejltagelse - hvor kan det være muligt? siger jeg til mig selv. Men jeg kender mig selv tilstrækkeligt til at vide, at en tilfældig unøjagtighed fra tidlige år kan voxe fuldstændigt ind i hovedet på mig, og nu - eheul bliver

udgangspunkt for en række betragtninger, der altså er skrupgale. Skade, at ingen har anholdt mig, dengang art. kom frem i Nat.Tid. så havde jeg kunnet omarbejde det hele. Nu veed jeg min sandten ikke, hvad jeg skal gøre med mit renommé, thi en anden udgave er der næppe udsigt til førend måske engang i "Samlede værker" hvor jeg nok skal sørge for at få det ud. Men tak altså, at jeg dog nu blev attrapperet! Nu er der ikke andet for end at jeg må sone min brøde på mine knæ i Mørkøv..."

Alligevel fik Lehmann reddet sig i land; bladet s. 141-142 blev omtrykt, og med få midler blev bommerten camoufleret. På den famøse side 141 rettedes "Derfor kunde Brorson begynde sin store julepsalme..." til "I denne stil kunde endogså Grundtvig langt senere begynde sin kønne julepsalme..." og lidt længere nede bliver "pietismens... ydmyghed behersker stemningen og giver den sit tonefald" til "pietismens... ydmyghed kendes endnu i Grundtvigs efterdigtning". Og på følgende side tilføjer han kun ordet "selv" efter Brorson, så vi kan vide, at vi er tilbage hos ham efter den noget umotiverede udflugt til Grundtvig. Den takssomme læser Henry Larsen tilføjer da også på side 146: "Her burde saa Gr.s "Det kimer nu til Julefest" være indføjet". Men Lehmann fik således alligevel renomméet nogenlunde reddet.

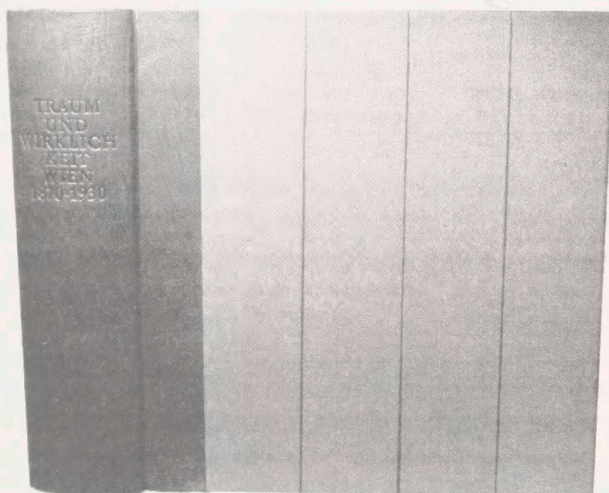
Historien fremgår af et exemplar af Lehmanns bog, som fornylig tilgik Universitetsbiblioteket 1. Afdeling som gave. Nu var det jo spændende, om bibliotekets exemplar havde det oprindelige eller det omarbejdede blad 141-142. Der sad på falsen et nyt, så nu har vi dem begge to, og historien med. Og så kan ærede kolleger på deres respektive biblioteker gå ud at se, hvordan deres side 141 ser ud.

Udstillingskataloger er nuomstunder ingenlunde altid små nemme vejledninger at have ved hånden, medens man går rundt og kigger. Til den fremragende udstilling i Wiens Künstlerhaus i 1985 "Traum und Wirklichkeit. Wien 1870-1930" vejede katalogen fem pund og kunne således først nydes bagefter som repetition af det oplevede. Man kalde det monstrøst, om man vil, men så er sådan en krabat ikke blot for øjeblikket, men en behandling af sit emne så god som nogen anden monografi; den kan også læses uden direkte forbindelse med udstillingen.

Kort sagt, jeg købte elefanten og nød den først selv som fe-

rielekture, inden den indgik i biblioteket. Da jeg således forfrisket i ånden, men træt i armen, vendte hjem med den, frembød den et praktisk problem:

Vi sparer mere end godt er på indbindingen og hylder forøvrigt princippet, at et dårligt bind er værre end ingenting; foretrækker da i mange tilfælde ingenting og skrider først til indbinding, når benyttelsen gør det nødvendigt. Men "Traum und Wirklichkeit" kan ikke stå af sig selv, og et løsbind kan ikke holde den svære bogblok fast. Altså blev den udset til at bære det, vi kalder "årets bind", hvor en bogbinder får lov til at yde sit bedste. Værsgo" sagde vi til Ole Selfort, her har du en udfordring. Og dette blev så resultatet:

Et lavfalset halvbind, med ryg af teglstensfarvet niger og sider af gulbrun buckram; farverne i nær overensstemmelse med bogens særdeles vellykkede omslag. For at lette på det tunge, kvadratiske format er der på siderne tre lodrette linier i teglstensbrunt farvetryk, hvis indbyrdes afstand svarer til bogens proportioner. Rygtitlen er i blindtryk, svarende til omslagets meget karakteristiske titelfelt.

